

BIBLIOGRAFIJA - BIBLIOGRAPHY

Vesna Mušeta - Aščerić

BIBLIOGRAFIJA RADOVA AKADEMIKA PROF. DR. BRANISLAVA ĐURĐEVA

RASPRAVE, ČLANCI I PRLOZI

a/ Iz istorije

1. *Prva godina ratovanja Mehmeda Sokolovića u Banatu i prva opsada Temišvara*, Glasnik Istorijskog društva u Novom Sadu, VII, sv. 1-3 /1934/, 64-79.
2. *Perlez - Perlek*, Glasnik Istorijskog društva u Novom Sadu, X, sv. 3 /1937/, 321-323.
3. *Eflak kanunu hakkında küçük bir izah*, *Türk hukuk ve ikstat tarihi mecmuası*, II, Istanbul 1939, 181-187.
4. *Dva deftera Crnogorskog sandžaka iz vremena Skender-bega Crnojevića*, Zapis Istorijskog društva Crne Gore, god. XIII, knj. XXIV, sv. 1, Cetinje 1940, 26-29.
5. *Filurdžije u Crnoj Gori u vreme Skender-bega Crnojevića*, Zapis Istorijskog društva Crne Gore, god. XII, I, knj. XXIV, sv. 6, Cetinje 1940, 332-337.
6. *Nešto o vlaškim starješinama pod turском upravom*, Glasnik Zemaljskog muzeja u BiH, god. LII-1940, sv. 1, Sarajevo 1941, 49-67.
7. *Globe i kazne u Crnoj Gori Skender-bega Crnojevića*, Zapis Istorijskog društva Crne Gore, god. XIV, knj. XXV, sv. 2, Cetinje 1941, 93-96.
8. *Jedno objašnjenje iz Kuripešićevog putopisa*, Hrvatski dnevnik VI, 1686, Zagreb 8. I. 1941, 2.

* Do danas su objavljene bibliografije prof. B. Đurđeva:
Vesna Mušeta-Aščerić, Godišnjak Društva istoričara BiH, br. XX, god. 1972/73, Sarajevo 1974, 299-309; Bisera Nurudinović, Prilozi za orijentalnu filologiju 28-29/1978-79, Sarajevo 1980, 5-30; Matica Vasić, Vojvodanska akademija nauka i umetnosti, Akademiske besede I, Novi Sad 1981, 67-98; Bisera Nurudinović i Emina Stanek, Prilozi za orijentalnu filologiju 44-45/1994-95, Sarajevo 1996, 413-422.

9. *O vojnućima (sa osvrtom na razvoj turskog feudalizma i pitanje bosanskog agaluka*, Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu, NS sv. II, Sarajevo 1947, 75-138.
10. *O knezovima pod turskom upravom*, Istorijski časopis, Istorijski institut SAN, god. I, sv. 1-2, Beograd 1948, 132-157 /posebno separat 1949. god, 1-37/.
11. *Prilog pitanju razvitka i karaktera tursko-osmanskog feudalizma - timarsko-spahijskog uredenja*, Godišnjak Istorijskog društva BiH, Sarajevo, 1949, 101-167.
12. *Jedan novi podatak o vezanosti raje za zemlju u Smederevskom sandžaku u XVII veku*, Istorijski glasnik, Istorijskog društva Srbije 2, Beograd 1949, 73-74.
13. *O uticaju turske vladavine na razvitak naših naroda*, Godišnjak Istorijskog društva BiH II, Sarajevo 1950, 19-82.
14. *Osnovni problemi srpske istorije u periodu turske vlasti nad našim narodima*, Istorijski glasnik, Istorijskog društva Srbije, 3-4, Beograd 1950, 107-118.
15. *O odlasku crnogorskog vladike Pahomija u Carigrad u drugoj polovini XVI veka*, Istorijski časopis, Istorijskog instituta SANU II/1949-1950, Beograd 1951, 135-143.
16. *Ispisi iz defter za Braničeve iz XV veka*, Istorijski glasnik, Istorijskog društva Srbije 3-4, Beograd 1951, 93-99.
17. *Hrišćani spahiye u severnoj Srbiji u XV veku*, Godišnjak društva istoričara BiH IV, Sarajevo 1952, 165-169; skraćena verzija, Nin III, 109 /1. II 1953/, 10.
18. *Turska vlast u Crnoj Gori u XVI i XVII veku*, Svjetlost, Sarajevo 1953, 136. /knjiga/.
19. *Uloga srpske crkve u borbi protiv osmanske vlasti*, Pregled /Sarajevo/, I/1953, 35-42.
20. *Iz istorije Crne Gore, brdskih i malisorskih plemena*, Radovi Naučnog društva BiH II, Odjeljenje istorijsko-filoloških nauka I /1954/, 165-220.
21. *Sitni prilozi iz istorije Crne Gore u XVI i XVII veku*, I dio, Godišnjak Istorijskog društva BiH VI /1954/, 55-62; II dio, VII /1955/, 17-36; III dio, VIII /1956/, 69-85.
22. *Die Kanun-names der Osmanen und ihre Bedeutung für die Wirtschaftsgeschichte der Balkanländer*. (Bericht auf dem X. Internationalen Kongress der Historiker in Rom), Godišnjak Istorijskog društva BiH, VII /1955/, 5-15.
23. *Dva priloga istoriji Crne Gore (Neke kritičke primedbe povodom knjige Gl. Stanojevića "Crna Gora u doba vladike Danila")*, Istorijski glasnik, Istorijskog društva Srbije 3-4, Beograd 1956, 36-54.
24. *Karlovcı - najveće srpsko gradsko naselje u XVI veku*, Novogodišnji broj Politike LIV, 15667 /1-3. I 1957/, 10.

25. *Sarajevski kodeks kanun-nama*, Prilozi za orijentalnu filologiju VI-VII /1956-1957, Sarajevo 1958, 147-158.
26. *Srpska crkva pod turskom vlašću do 1557. godine*, Historijski pregled IV, Zagreb I/1958, 147-158.
27. *Handschriften osmanischer Qanun-name's in den Bibliotheken von Sarajevo*, Akten des vierundzwanzigsten internationalen Orientalisten Kongresses, München 1957, 404-408.
28. "Prodaja crkava i manastira" za vreme vlade Selima II, Godišnjak Istorijskog društva BiH IX/1957, Sarajevo 1958, 241-247.
29. Još jedan podatak o "prodaji crkava i manastira" za vreme Selima II, Godišnjak Istorijskog društva BiH IX/1957, Sarajevo 1958, 241-247.
30. *Reč-dve o turskoj vlasti u Crnoj Gori u XVI i XVII veku* (povodom napisa Vukašina Radonjića), Historijski pregled V, Zagreb I/1959, 53-59.
31. *O nekim problemima istorije Crne Gore u XVI i XVII vijeku*, Istorijski zapisi, Istorijskog društva Crne Gore, god. XII, knj. XVI, sv. 3-4, Titograd 1959, 193-218.
32. *Novi podaci o najstarijoj istoriji brdskih plemena*, Istorijski zapisi, Istorijskog društva Crne Gore, god. XII, knj. XII, sv. I, Titograd 1960, 3-20.
33. *O prepisu kanun-name za Sremski sandžak u rukopisu Orijentalnog instituta u Sarajevu*, Prilozi za orijentalnu filologiju X-XI/1960, Sarajevo 1961, 237-251 i 4 str. Faksimila.
34. *Osnovna istorijsko-etnička pitanja u razvitku južnoslovenskih naroda do obrazovanja nacija*. Povodom objavljivanja druge knjige Istorije naroda Jugoslavije, Pregled god. XII, knj. 2, br. 7-8, juli-avgust 1960/, Sarajevo 1960, 1-13.
35. *Depedögen - Podgorica*, Istorijski zapisi, Istorijskog društva Crne Gore, god. XV, knj. XIX, sv. 1, Titograd 1962, 59-62.
36. *O crnogorskom zboru u prvoj polovini XVII veka*, Godišnjak Društva istoričara BiH XIII/1962, Sarajevo 1963, 341-347.
37. *Teritorijalizacija katunske organizacije do kraja XV veka /katun - knežina - pleme/*, Simpozijum o srednjovjekovnom katunu održan 24. i 25. novembra 1961. godine, Naučno društvo SRBiH, Posebna izdanja knj. II, Odjeljenje istorijsko-filoloških nauka knj. 1, Sarajevo 1963, 143-169.
38. "Crkovne baštine" i "vlasteli černogorski" u dva dokumenta iz XVII veka, Jugoslovenski istorijski časopis III, Beograd 2/1964, 15-36.
39. *Drevnejšij sohranivšijsja tureckij defter /reestr/ Sremskogo sandžaka*, Vostočnye istočniki po istorii narodov jugovostočnoj i centralnoj Evropy, Ak. Nauk. SSSR, Institut narodov Azii, 1964, 119-130.
40. *Uloga crkve u starijoj istoriji srpskog naroda*, Svjetlost, Sarajevo 1964, Biblioteka "Društvo i religija", 239. /knjiga/.

41. *Postanak brdskih, crnogorskih i hercegovačkih plemena* /Proširen referat sa IV kongresa istoričara Jugoslavije održanog 16-18. XI 1965. godine u Sarajevu/, Zgodovinski časopis /Ljubljana/, Letnik XIX-XX/1965-1966/, 187-195. /Spomenica F. Zwittera/.
42. *Prilozi proučavanju turskih izvora za istoriju Crne Gore krajem XV i u XVI veku*, Godišnjak Društva istoričara BiH XV/1964, Sarajevo 1966, 181-195.
43. *Les changements historiques et ethniques chez les peuples Slaves du Sud après la conquête Turque*, Actes du Premier congrès international des études balkaniques et Sud - est Européennes III, Sofija 1969, 575-578. /Referat održan na prvom balkanološkom kongresu 1966. godine u Sofiji/.
44. *Značaj podatka o vlasima u popisu krajišta Isa-bega Ishakovića iz 1455. godine*, Godišnjak Društva istoričara BiH XV/1964, Sarajevo 1966, 63-78.
45. *Šeher Mitrovica (Prilog izdanju "Sirmium - Sremska Mitrovica"*, Sremska Mitrovica 1969, 73-89.
46. *Stolkovenie među Ohridskoi i Smederevskoi crkvami v prvoj polovini XVI veka, Makedonia i Makedonci v prošlom*, Zbornik naučnih trudov, Skopje 1970, 85-102.
47. *Odnos između Ohridske arhiepiskopije i srpske crkve od pada Smedereva /1459/ do obnavljanja Pećke patrijaršije /1557/*, Radovi ANUBiH XXXVIII, Odjeljenje društvenih nauka knj. 13, Sarajevo 1970, 185-209. /Referat održan na V kongresu istoričara Jugoslavije 1969. godine u Ohridu/.
48. *O kanunu za Bosanski, Hercegovački i Zvornički sandžak iz 1539. godine*, Godišnjak društva istoričara BiH XVIII/1968-1969, Sarajevo 1970, 265-270.
49. *O granicama između Hercegovine i Crne Gore 1477. i 1481. godine*, Radovi Filozofskog fakulteta u Sarajevu, knj. VI/1970-1971, Sarajevo 1971, 321-332.
50. *Zašto prestaje razvitak srpskog štamparstva u drugoj polovini XVI stoljeća*, Filozofski fakultet u Sarajevu, Zbornik radova posvećen Salki Nazečiću, Sarajevo 1972, 397-404.
51. *Die historisch-ethnischen Veränderungen bei den Südslawischen Völkern nach der türkischen Eroberung*, Historische Institut der Universität Geschichte, Graz, 1974, 24.
52. *Kako i kada su nastali despota Stefana zakoni za Novo Brdo*, Godišnjak Društva istoričara BiH XX/1972-1973, Sarajevo 1974, 41-64.
53. *Značaj crnogorskog zbora u XVII veku, Običajno pravo i samouprave na Balkanu i u susednim zemljama*, Zbornik radova sa Međunarodnog naučnog skupa održanog 1. i 2. novembra 1971. godine u Beogradu, Posebna izdanja Balkanološkog instituta knj. 1, Beograd 1974, 269-299.
54. *Uloga patrijarhalne kulture u istoriji naroda Bosne i Hercegovine pod turskom vlašću*, Godišnjak ANUBiH XIII, Centar za balkanološka ispitivanja knj. 11, Sarajevo 1976, 377-383.

55. *Turski prevod rudarskog zakona za Novo Brdo despota Stefana Lazarevića*, Prilozi za orijentalnu filologiju sv. XXV/1975, Sarajevo 1976, 113-131.
56. *Crnogorske spahije*, CANU, Glasnik Odjeljenja društvenih nauka 2/1977, Titograd 1977, 7-33.
57. *Otkud turske aspre u odredbama zakona Novog Brda*, Zbornik radova povodom 70. godišnjice života akademika Jovana Vukovića, Posebna izdanja ANUBiH knj. XXXIV, Odjeljenje društvenih nauka knj. 6, Sarajevo 1977, 87-94.
58. *Beépülni atársadalmi folymatokba*. A tudmányos és művényeti akadémiai szerpe, Magyar Szó, Novi Sad 17. VI 1979, XXXVI, br. 164, 13.
59. *O postanku naših dinarskih plemena, nešto o Malonšićima, a opširno o Piperima (povodom referata Š. Kulišića)*, Istoriski zapisi god. XXXII /LII/, knj. XL, sv. 3, Titograd 1979, 103-145.
60. *O postanku crnogorskog naroda (Povodom knjige Špire Kulišića "O etnogenezi Crnogoraca")*, Istoriski zapisi, god. XXXIII /LII/, sv. 2, Titograd 1980, 111-123.
61. *O postanku crnogorskog naroda (Poslijе rasprave o etnogenezi Crnogoraca)*, Istoriski zapisi, god. XXXIV /LIV/, sv. 1, Titograd 1981, 137-158.
62. *O postanku crnogorskog naroda (Etnogeneza Crnogoraca i marksističko opredjeljenje nacije)*, Praksa br. 4, Titograd 1981, 39-49.
63. *Protiv shematičke prijelaza*, Anketa "Južnoslovenski narodi u prijelazu iz feudalnog u gradansko društvo", Naše teme, br. 4-5, Zagreb 1984, 707-712.
64. *O naseljavanju vlaха-stočara u sjevernu Srbiju u drugoj polovini XV vijeka*, Godišnjak Društva istoričara BiH, god XXXV, Sarajevo 1984, 9-34.
65. *Postanak i razvitak brdskih, crnogorskih i hercegovačkih plemena*, Odabrani radovi Crnogorske akademije nauka i umjetnosti, knj. 4, Titograd 1984, 205. /knjiga/.
66. *Kako i kada su nastali despota Stefana Lazarevića zakoni za Novo Brdo*, Djela ANUBiH, knj. LXV, Odjeljenje društvenih nauka, knj. 37, Sarajevo 1987, 97.
67. *Neke napomene o islamizaciji i bošnjaštvu*, Prilozi za orijentalnu filologiju, br. 41, Sarajevo 1991, 25-26.

b/ Saradnja na izradi Historije naroda Jugoslavije

Tom II, Školska knjiga, Zagreb, MCMLIX (Ljubljana 1959, Beograd 1960.)

68. *Predgovor* (sa J. Tadićem i B. Grafenauerom), V-VI.
69. *Uvod* (sa J. Tadićem i B. Grafenauerom), 1-7.
70. *Osmansko carstvo i njegovo uredenje*. I poglavlje, 9-49.
71. *Srbija*, III poglavlje, 67-101.

72. *Položaj i uloga srpske crkve pod turskom vlašću u XV i XVI stoljeću*, IV poglavlje, 102-113.
73. *Crna Gora*, VI poglavlje, 159-174.
74. *Srijem, Bačka i Banat*, VII poglavlje, 175-204.
75. *Opadanje feudalnih i polifeudalnih elemenata u srpskom narodu*, XVI poglavlje, 491-493.
76. *Srpska crkva protiv turske vlasti*, XVI poglavlje, 493-495.
77. *Srbija u doba krize turskog feudalizma*, XVII poglavlje, 513-530.
78. *Autonomija Crne Gore pod turskom vlašću /XVII stoljeće/*, XIX poglavlje, 544-554.
79. *Uloga srpske crkve u XVII stoljeću*, XXI poglavlje, 567-574.
80. *Raspadanje turskog feudalnog uredenja. Istočno pitanje*, XLVII poglavlje, 1285-1291.
81. *Pećka patrijaršija u sukobu s Turskom državom i njeno ukidanje (1766)*, L poglavlje, Prilog b, 1352-1357.
82. *Sazrijevanje uvjeta za početak nacionalnih pokreta i oslobođilačke borbe /sa J. Tadićem i B. Grafenauerom/*, 1390-1396.

c/ Iz teorije i istorijske metodologije

83. *Jalovost zvaničnih društvenih nauka*, Naš život II, br. 7, 1937. Preštampano u Ž. Milisavac, Opok, Novi Sad 1959, 272-274.
84. *Prilog pitanju o sociologiji i njenom odnosu prema istorijskom materijalizmu*, Pregled /Sarajevo/ god. VI, knj. 2, br. 7-8/1954, 1-15.
85. *Pitanje jedinstva teorije i metoda. Odgovor M. Filipoviću*, Pregled /Sarajevo/ god. VII, knj. 1, br. 4/1955, 311-315.
86. *O takozvanim najopštijim zakonima razvitka društva*, I dio, Pregled /Sarajevo/, god. VII, knj. 2, br. 10/1955, 177-178; II dio, Pregled /Sarajevo/, knj. VII, br. 11-12/1955, 287-295.
87. *Teorijske osnove periodizacije u istoriji i periodizacija opšte istorije* (referat na Drugom kongresu istoričara Jugoslavije u Zagrebu), Historijski pregled IV, br. 3-4, Zagreb 1958, 216-236.
88. *Periodizacija opšte istorije*, Pregled /Sarajevo/, god. X, knj. II, br. 11-12/1958, 337-381.
89. *Stupnjevi u razvitku istoriografije /esej/*, Godišnjak Istoriskog društva BiH X/1949-1959, Sarajevo 1959, 55-71.
90. *Društveno upravljanje i komunalni sistem kao forma socijalističke demokratije*, Pregled /Sarajevo/, god XI, knj. 1, br. 4-5/1959, 359-371.

91. *Društvo i ekonomска формација друштва*, Пregled /Сarajevo/, god. XII, knj. 2, br. 11-12/1960, 349-361.
92. *O odnosu filozofije i istorije*, Pregled /Сarajevo/, god. XII, knj. 2, br. 10/1960, 303-305.
93. *Zur Streitfrage über Periodisierung der Weltgeschichte* (Bericht auf dem XI Internationalen Kongress der Historiker in Stockholm) Godišnjak Društva istoričara BiH XI/1960, Sarajevo 1961, 17-22. Kratki rezime objavljen u "Rezumés des communications, Xi^e Congrès International des Sciences Historiques, Stockholm 1960, 40-41.
94. *Ponovno o stupnjevima u razvitku istoriografije*, Godišnjak Društva istoričara BiH XI/1960, Sarajevo 1961, 251-256.
95. *Prilog pitanju zakonitosti u razvitku čovječanstva*, Pregled /Сarajevo/, god XIII, I dio, knj. 1, br. 6/1961, 541-555; II dio, knj. 2, br. 7-8/1961, 35-76.
96. *Esej o istorijskim izvorima*, Godišnjak Društva istoričara BiH XII/1961, Sarajevo 1962, 7-48.
97. *Početak kraja jedne teorije u istorijskoj nauci*, Jugoslovenski istorijski časopis I, Beograd 2/1962, 49-64.
98. *O procesu razvijanja čovječanstva do moderne civilizacije*, Jugoslovenski istorijski časopis II, Beograd 1/1963, 15-36.
99. *Stupnjevi razvijanja istoriografije u istorijsku nauku*, Radovi Naučnog društva SRBiH XX, Odjeljenje istorijsko-filoloških nauka br. 7, Sarajevo 1963, 5-55.
100. *Stände, Klassen und die Revolution in der Geschichte*, Comité International des sciences historiques, Vienne 1965, Rapports I, Grandes themes, 375-387. Referat održan na XII kongresu istoričara u Beču 1965. godine.
101. *Staleži, klase i revolucija u istoriji /prevod referata održanog na XII kongresu istoričara u Beču 1965. godine/*, Jugoslovenski istorijski časopis IV, Beograd 3/1965, 3-12.
102. *Istorijski razvijetak društva*, Odjek XIX, Kraljevo 13/1966, 4-11.
103. *Istorizam i evolucionizam u istoriji*, Radovi Naučnog društva BiH XXVI, Odjeljenje istorijsko-filoloških nauka, knj. 9, Sarajevo 1965, 5-27.
104. *Sinteza kao metod u istoriji*, Radovi ANUBiH XXXII, Odjeljenje društvenih nauka, knj. 11, Sarajevo 1967, 5-51.
105. *Du processus du développement de l'humanité jusqu'à la civilisation moderne*, Acta Jugoslaviae historica I, Belgrad 1970, 7-33.
106. *Istorijski razvijetak*, Godišnjak Društva istoričara BiH XVIII /1968-1969/, Sarajevo 1970, 5-19. Predavanje održano na skupštini Društva istoričara BiH 1968. godine u Jajcu.
107. *Problem prividne protivrečnosti u svedočanstvima istorijskih izvora*, Makedonska akademija na naukite i umetnostite, Pristupne besede novoizabranih članova, Skopje 1970, 55-61.

108. *Istorija i sociologija*, Radovi ANUBiH XLI, Odjeljenje društvenih nauka, knj. 14, Sarajevo 1971, 5-12. Prilog diskusiji na temu "Historian and social sciences" na Međunarodnom kongresu istoričara u Moskvi 1970. godine.
109. *Iz aula, kišлага i jajlaga u socijalizam* (Utisci sa konferencije u Ašhabadu), Pregled /Sarajevo/, LXII, br. 11-12/1972, 1539-1559.
110. *The science of history is broader than social science*, Radovi ANUBiH XLIX, Odjeljenje društvenih nauka, knj. 16, Sarajevo 1973, 5-15, Predavanje održano na Londonskom univerzitetu 1970. godine.
111. *Odnos sela i grada kao osnova ekonomske formacije društva (Marksovo i Engelsovo shvatanje suprotnosti između sela i grada u istoriji)*, Jugoslovenski istorijski časopis XII, Beograd 1-2/1973, 23-39. Referat održan na VI kongresu istoričara Jugoslavije u Budvi 1973. godine.
112. *Dogmatizam u postmarksističkom shvatanju istorije*, Pregled /Sarajevo/, LXIV, br. 12/1974, 1281-1286.
113. *Značaj istorije u našem savremenom društvu*, Prilozi Instituta za istoriju Sarajevo, god X/II, br. 10/2, Sarajevo 1974, 11-30. Predavanje održano 20. IX 1974. godine na skupštini Društva istoričara BiH u Zenici.
114. *Istorijski materijalizam izvornog marksizma i postmarksističke filozofije istorije*, Marksistički studijski centar CK SKBiH, Sarajevo 1975, 112-131.
115. *Tache fondamentale de la science historique (Osnovni zadatak istorijske nauke)*, Godišnjak Društva istoričara BiH XXI-XXVII/1976, 269-272. Diskusija na XIV međunarodnom kongresu istoričara u San Francisku 1975. godine.
116. *Centerum censeo scientiam historicam etiam esse magistrum vitae (Uostalom mislim da je istorija također učiteljica života)*, Horizontet e historisë (Horizonti istorije) 1/1977, Priština, 25-38 /na albanskom 9-23/.
117. *Doprinos druga Tita teoriji naučnog socijalizma* (Povodom 85-godišnjice života i 40-godina rukovodenja KPJ odnosno SKJ), ANUBiH, Sarajevo 1977, 11-26.
118. *Istorijski društvo i civilizacija*, Dijalog, časopis za filozofiju i društvenu teoriju, Svjetlost, Sarajevo 1977, 39-50.
119. *Marksovo shvatanje razvijenog čovječanstva i neke savremene interpretacije Marksovog shvatanja*, Opredjeljenja 1-2, Sarajevo 1977, 83-108.
120. *Metafizička zbrka oko metafizike i izlazak iz zbrke i "utopije"*, Opredjeljenja br. 7-8, Sarajevo 1977, 141-151.
121. *Na teoretskoj stranputnici (Kritika postmarksističkog shvatanja razvijenog čovječanstva)*, Oslobođenje XXXV, 10624 /31. XII 1977. i 1. 2. I 1978./, 9.
122. *Opaske o mjestu ranijih civilizacija i suvremene civilizacije u historiji čovječanstva*, Historijski zbornik XXIX-XXX/1976-1977, Zagreb 1977, 37-49.

123. *Povodom jednog priručnika za istoriju istoriografije i istorijsku metodologiju* /Mirjana Gross, Historijska znanost - razvoj, oblik i smjerovi, Sveučilište u Zagrebu, Institut za hrvatsku povijest, Posebna izdanja 3, Zagreb 1976, 377. str./ Prilozi Instituta za istoriju u Sarajevu, god. XIII, br. 13, Sarajevo 1977, 355-372.
124. *Saga o formalnoj logici i dijalektici*, Odjek XXX, br. 24. /15-31. XII 1977/, 5.
125. *Sozialstruktur und menschenentwicklung*, Radovi ANUBiH, knj. LX, Odjeljenje društvenih nauka knj. 19, Sarajevo 1977, 13-19. Diskusija na XIV međunarodnom kongresu istoričara u San Francisku 1975. godine povodom referata E. Engelberga "Dogadaj, struktura i razvitak u istoriji".
126. *Strukturalizam i "kriza istorije"* /Povodom VII kongresa istoričara u Novom Sadu/, Dijalog 3, Svjetlost, Sarajevo 1977, 115-129.
127. *Strukturalizam i "kriza istorije"* /Povodom VII kongresa istoričara u Novom Sadu/, Časopis za suvremenu povijest, Institut za historiju radničkog pokreta Hrvatske, br. I/1978, Zagreb 1978, 91-104.
128. *Istorijski ljudi ne može biti potpuna negacija njihove prirodnosti nego.../Kako Mirjana Gross tumači "moje" shvatanje istorije/*, Prilozi Instituta za istoriju u Sarajevu, god. XIV, br. 14-15, Sarajevo 1978, 441-470.
129. *Napomene o određenju nacije, Nastanak i razvitak srpske nacije* /Neki metodološko-teorijski problemi u istraživanju nastanka i razvitka srpske nacije/, Marksistički centar CK SK Srbije, Beograd 1978, 173-179.
130. *Šta je istorijski materijalizam*, Istorijski glasnik, Društvo istoričara SR Srbije, br. 1-2, Beograd 1978, 27-38.
131. *Istorizam u koncepciji promene sveta u izvornom i savremenom marksizmu, Razvitak čovečanstva i društvo*, Novi Sad 1980, 239-267. Referat održan na naučnom skupu "Pogled na svijet" u Herceg Novom 9-11. oktobra 1978. godine.
132. *Prirodno-teorijski razvitak čovečanstva i društvo /Kritika teorije o smjeni društveno-ekonomskih formacija kao osnovnom zakonu razvitka čovečanstva/*, Razvitak čovečanstva i društvo, Novi Sad 1980, 239-267. Predavanje održano 24. aprila 1978. godine u Marksističkom centru Filozofskog fakulteta u Ljubljani.
133. *O marksističkoj periodizaciji istorije sveta*, Razvitak čovečanstva i društvo, Novi Sad 1980, 311-321. Predavanje održano na Filozofском fakultetu u Novom Sadu 26. marta 1979. godine.
134. *Razvitak čovečanstva i društvo*, Novi Sad 1980, 355, /knjiga-sabrani radovi/.
135. *Riječ-dvije povodom odgovora Mirjane Gross*, Prilozi instituta za istoriju, god. XVI, br. 17, Sarajevo 1980, 305-308.
136. *Umjesto pogovora knjizi "Razvitak čovečanstva i društvo"*, Komunist XXXVIII, br. 1332, Beograd 1980, 20.

137. *Korak napred u brizi o značaju i nastavi istorije, dva korak nazad u rešavanju ključnih problema istorijske nauke* /Povodom svetskog kongresa istoričara u Bukureštu/, Savremenost, sv. 1-2, Novi Sad 1981, 201-207.
138. *Zagonetke civilizacije u starijoj istoriji čovečanstva*, Vojvodanska akademija nauka i umetnosti, Akademske besede 1, Novi Sad 1981, 11-56.
139. *Uzgredni susreti i zapažanja /Kineski rez u moje shvatanje istorije/*, Letopis Matice srpske, god. 158, knj. 430, sv. 5, novembar 1982, Novi Sad, 625-635.
140. *Uzgredni susreti i zapažanja /Nastavak iz prethodne sveske/, Razmišljanja o Šangaju*, Letopis Matice srpske, god. 158, knj. 430, sv. 6, decembar 1982, Novi Sad, 774-783.
141. *Putem koji je obeležio Tito*, Prosvjetni list br. 642, Sarajevo, 1. maja 1982, 2-3.
142. "Azijski način proizvodnje" i ne (razvitak) kapitalizma u Kini /Odlomak iz knjige "Kineski rez u moje shvatanje istorije"/, Zbornik za istoriju br. 27/1983, Matica srpska, Novi Sad 1983, 185-202.
143. *Alternativa u razvitu socijalizma i shvatanju savremene istorije /Završna glava u knjizi "Kineski rez u moje shvatanje istorije"/*, Pregled, god. LXXIII, br. 9, Sarajevo 1983, 849-862.
144. *Marks danas*, Stogodišnjica smrti Karla Marksa - svečana sednica Skupštine Vojvodanske akademije nauka i umetnosti, Posebna izdanja, Novi Sad 1983, 15-37.
145. *Marks danas*, Stogodišnjica smrti Karla Marksa - svečana sednica Skupštine Vojvodanske akademije nauka i umetnosti, Letopis Matice srpske, god 159, knj. 432, sv. 5, novembar 1983, 560-571.
146. *Kako se piše istorija /u vezi sa radom VIII kongresa istoričara održanog u Arandelovcu 20-22. oktobra 1983.*, Dnevnik, 13. novembar 1983.
147. *Neki novi momenti u marksističkom shvatanju istorije* (Referat održan na VII kongresu istoričara Jugoslavije u Arandelovcu 20-22. oktobra 1983. godine).
148. *Posao u Pekingu /Odlomak iz knjige "Kineski rez u moje shvatanje istorije"/*, Prilozi Instituta za istoriju, god. XIX, br. 20, Sarajevo 1984, 11-27.
149. *Istorizam u koncepciji promjene svijeta u izvornom i savremenom marksizmu*, Naučni skup "Pogled na svijet" održan u Herceg Novom 1978. godine, Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, Titograd 1984, 347-357.
150. *Karl Marx i Max Weber i savremena istorija* /Povodom kongresa istoričara u Študgartu/, Savremenost, sv. 10-11, Novi Sad 1958.
151. *Šta je civilizacija, "Kultura civilizacije na tlu Vojvodine"*, Vojvodanska akademija nauka i umetnosti, Novi Sad 1985, 7-30.
152. *Ključni trenutak naše istoriografije /Redigovana i primedbama dopunjena diskusija na skupu istoričara-komunista 17. decembra 1986/*, Jugoslovenski istorijski časopis, god. XXII, sv. 1-2, Beograd 1987, 175-185.

153. *Ključni zadatak naše istoriografije*, Naučni skup "Nacionalizam i antikomunizam danas", Institut za proučavanje nacionalnih odnosa, 18-19, Sarajevo 1987.
154. *Podruštvljeno čovječanstvo i nesvrstanost*, Naučni skup "Tito i nacionalni odnosi", Institut za proučavanje nacionalnih odnosa, 20, Sarajevo 1987, 65-69.
155. *Zur neumarxistischen Geschichtsauffasung*, Beiträge auf Historikerkongressen Vorträge und Aufsätze /Za novo marksističko shvatanje istorije/, Vojvodanska akademija nauka i umetnosti, knj. 5, Odjeljenje društvenih nauka, knj. 5, Novi Sad 1987, 177. /knjiga/.
156. *Istorijski i društvo*, Saopštenja sa Okruglog stola održanog 17. i 18. decembra 1985. godine u Beogradu, pod nazivom "Metodologija savremene istorije". Posebna izdanja Instituta za savremenu istoriju, Beograd 1987, 14-19.
157. *O angažovanosti istorijske nauke*, Saopštenja sa Okruglog stola održanog 17. i 18. decembra 1985. godine u Beogradu, Posebna izdanja Instituta za savremenu istoriju, Beograd 1987.
158. *Na zastarelim stranputicama, Prvi deo, Takozvana strukturalna istorija*, Jugoslovenski istorijski časopis, god. XXIII, sv. 1-2, Beograd 1988, 163-175.

d/ Saradnja u enciklopedijama

159. *Carigradski arhiv*, Enciklopedija Jugoslavije 2, Leksikografski zavod, Zagreb 1956, 326-327.
160. *Danak u krvi*, Enciklopedija Jugoslavije 2, Leksikografski zavod, Zagreb 1956, 656-657.
161. *Defter*, Enciklopedija Jugoslavije 2, Leksikografski zavod, Zagreb 1956, 678-679.
162. *Avala*, Vojna enciklopedija 1, Vojnoistorijski institut, Beograd 1958, 402-403.
163. *Brkić Pavle*, Vojna enciklopedija 1, Vojnoistorijski institut, Beograd 1958, 471.
164. *Dobrun*, Enciklopedija Jugoslavije 3, Leksikografski zavod, Zagreb 1958, 34-35.
165. *Filurdžije*, Enciklopedija Jugoslavije 3, Leksikografski zavod 1958, 339.
166. *Gradovi pod turskom vlašću do početka XIX stoljeća*, Enciklopedija Jugoslavije 3, Leksikografski zavod, Zagreb 1958, 544-547.
167. *Osmansko feudalno uređenje (timarski sistem) u jugoslovenskim zemljama*, Enciklopedija Jugoslavije 3, Leksikografski zavod, Zagreb 1958, 312-315.
168. *Banjaluka*, Encyclopédie de l'Islam, Tome I /A-B/, E. J. Brill - G. P. Maisonneuve Max Besson, Leyde - Paris 1960, 1048-1049.

169. *Belgrade (Beograd)*, Encyclopédie de l'Islam, Tome I /A-B/, E. J. Brill - G. P. Maisonneuve Max Besson, Leyde - Paris 1960, 1197-1200.
170. *Bosna /Bosnie et Herzégovina/*, Encyclopédie de l'Islam, Tome I, /A-B/, J. Brill - G. P. Maisonneuve Max Besson, Leyde - Paris 1960, 1299-1314.
171. *Džabić, Ali Fehmi*, Encyclopédie de l'Islam, Tome II /C-G/, E. J. Brill - G. P. Maisonneuve et Larose. Leyde - Paris 1965, 698-699.
172. *Aga*, Enciklopedija Jugoslavije, Tom I /A-BIZ/ , Jugoslovenski leksikografski zavod, Zagreb 1980, 30.
173. *Ahdnama*, Enciklopedija Jugoslavije, Tom I /A-BIZ/, Jugoslovenski leksikografski zavod, Zagreb 1980, 43.
174. *Antonić, Zdravko*, Enciklopedija Jugoslavije, Tom I /A-BIZ/, Jugoslovenski leksikografski zavod, Zagreb 1980, 196.
175. *Arhivi strani. Turski arhiv*, Enciklopedija Jugoslavije, Tom I /A-BIZ/, Jugoslovenski leksikografski zavod 291-293.
176. *Babić Anto*, Enciklopedija Jugoslavije, Tom I /A-BIZ/, Jugoslovenski leksikografski zavod, Zagreb 1980, 392.
177. *Babić Nikola*, Enciklopedija Jugoslavije, Tom 1 /A-BIZ/, Jugoslovenski leksikografski zavod, Zagreb 1980, 395.
178. *Beg*, Enciklopedija Jugoslavije, Tom 1 /A-BIZ/, Jugoslovenski leksikografski zavod, Zagreb 1980, 539.
179. *Begluk*, Enciklopedija Jugoslavije, Tom 1 /A-BIZ/, Jugoslovenski leksikografski zavod, Zagreb 1980, 540.
180. *Besarović Risto*, Enciklopedija Jugoslavije, Tom 1 /A-BIZ/, Jugoslovenski leksikografski zavod, Zagreb 1980, 612.
181. *Bogičević Vojislav*, Enciklopedija Jugoslavije, Tom 2 /BJE-CRN/, Jugoslovenski leksikografski zavod, Zagreb 1982, 25.
182. *Danak u krvi*, Enciklopedija Jugoslavije, Tom 3 /CRN-DJ/, Jugoslovenski leksikografski zavod, Zagreb 1984, 375-376.
183. *Defter*, Enciklopedija Jugoslavije, Tom 3 /CRN-DJ/, Jugoslovenski leksikografski zavod, Zagreb 1984, 403-404.
184. *Feudalizam u jugoslavenskim zemljama (jugoslovenskim) zemljama: Osmansko feudalno uredenje (timarski sistem)*, Enciklopedija Jugoslavije, Tom 4 /E-HRV/, Jugoslovenski leksikografski zavod, Zagreb 1986, 133-137.
185. *Gradovi pod turskom upravom do početka XIX stoljeća*, Enciklopedija Jugoslavije, Tom 4 /E-HRV/, Jugoslovenski leksikografski zavod, Zagreb 1986, 521-525.

II. DISKUSIJE NA KONGRESIMA, NAUČNIM SKUPOVIMA I KONFERENCIJAMA

186. *Diskusija na kongresu orijentalista u Carigradu /1951/ o referatu N. Beldiceanu: Les valachica dans un Quanuname du Sultan Selim I*, Proceedings of The Twenty Second Congress of Orientalists, held in Istanbul 1951, Istanbul 1953, I, 173.
187. *Diskusija o "Istoriji naroda Jugoslavije"*, Prva knjiga, Nova misao I, br. 11, Beograd 1953, 764-765. Diskusija vodena u Debatnom klubu časopisa Nova misao u Beogradu 17. X 1973.
188. *Neke teškoće u ispitivanju istorije Bosne i Hercegovine*, Pregled br.2, Sarajevo 1953, 86-89. Diskusija o problemima izučavanja istorije BiH vodena u časopisu Pregled.
189. *O jednom zakonu i njegovoj primeni*, Nova misao I, br. 2, Beograd 1953, 255-259.
190. *Istorijski značaj Prvog srpskog ustanka*, Pregled, god. VI, knj. 1, br. 3, Sarajevo 1954, 177-185. Predavanje održano u ANUBiH 24. II 1954. godine.
191. *Diskusija na kongresu istoričara u Rimu 1955. godine o referatu A. S. Sidorova o razvitku sovjetske istoriografije*, Atii del X congresso internationale, Roma 1955, 116-117.
192. *Pripreme naših istoričara za kongres u Štokholmu*, Pregled god. XII, knj. 1, br. 1-2, Sarajevo 1960, 101-102. XI međunarodni kongres u Štokholmu održan je 1960. godine.
193. *Diskusija na kongresu istoričara u Štokholmu /1960/ o referatu E. Rothakera, Die Wirkung der Geschichtsphilosophie auf Geschichtswissenschaften, Actes du congrés*, 30-31.
194. *Odgovor diskutantima o referatu E. M. Žukova, V. Huse i B. Đurdeva o periodizaciji svjetske istorije na kongresu u Štokholmu*, Actes du congrés, 67.
195. *Diskusija na kongresu u Štokholmu o referatu S. Altundaga*, Actes du congrés, 123.
196. *Diskusija na kongresu u Štokholmu o referatu O. L. Barkana, Le régime feodal et l'Empire Ottoman*, Actés du congrès, 181-182.
197. *Diskusija na Simpoziju o srednjovjekovnom katunu održanom 24. i 25. novembra 1961. godine*, Naučno društvo SR BiH, Posebna izdanja, knj. II, Odjeljenje istorijsko-filozofskih nauka, knj. 1, Sarajevo 1963, 14, 15, 17, 169.
198. *Diskusija i (temi)teorija partije*, Pregled god. XVI (LIV), knj. 1, br. 6, Sarajevo 1964, 620-626.
199. *Diskusija na temu: "Problem jugoslovenske istorijske nauke"*, Jugoslovenski istorijski časopis III, 3/1964, 57-61. Sastanak istoričara organizirala Komisija za ideološki rad CK SKJ 25. IV. 1964. godine,

200. *Potreba sagledavanja kompleksnosti komunističkog pokreta*, Prilozi Instituta za istoriju radničkog pokreta I, br. 1, Sarajevo 1965, 329-332. Diskusija o referatu N. Babića "Pregled istorije SKJ" održanog 26-27. II 1964. godine u organizaciji Društva istoričara BiH i Instituta za proučavanje istorije radničkog pokreta u Sarajevu.
201. *Novi putevi nauke (Prilog diskusiji o Akademiji nauka Bosne i Hercegovine)*, Oslobođenje XII, br. 6438, 8. maja 1966, 6.
202. *Diskusija na naučnom skupu "Istorijske pretpostavke Republike Bosne i Hercegovine"*, Prilozi Instituta za istoriju radničkog pokreta IV, br. 4, Sarajevo 1968, 565-567. Naučni skup održan 18-20. novembra 1968. godine povodom 25. godišnjice Prvog zasjedanja ZAVNOBiH-a.
203. *Diskusija na prvom balkanološkom kongresu održanom od 26. VIII do 1. IX 1966. godine u Sofiji*, na referat E. Werner "Yürük und Walachen", Actes du premier congrès international des études balkaniques et Sud-Est Européennes, III, Sofija 1969, 615.
204. *Diskusija na Prvom balkanološkom kongresu na referat B. Cvetkove "Quelques problèmes du feudalisme ottoman à l'époque du XVIe au XVIIIe siècle"*, Actes du Premier congrès internationale des études balkaniques etc. III, Sofija 1969, 727-728.
205. *Diskusija na referat N. Klaić "O kritici izvora kao naučnoj disciplini"*, Radio Beograd, Treći program II, br. 2, Beograd 1970, 217-219.
206. *Odgovor na diskusiju o referatu B. Đurdeva "Istorizam i evolucionizam u istoriji"*, Radio Beograd, Treći program II, br. 2, Beograd 1970, 223-224.
207. *Diskusija na referat Č. Popova "Dvije teorije monade u savremenoj evropskoj istoriografiji"*, Radio Beograd, Treći program II, br. 2, Beograd 1970, 231.
208. *Diskusija na referat A Mitrovića "Istoriografija kao nauka"*, Radio Beograd, Treći program II, br. 2, Beograd 1970, 259.
209. *Diskusija na referat R. Samardžića "Razvitak istoriografije i druge oblasti naučnog djelovanja"*, Radio Beograd, Treći program II, br. 2, Beograd 1970, 274-275.
210. *Uvodna riječ i diskusija na referat Z. Vidakovića "Društvena osnova samoupravljanja"*, Naučni skup "Radnička klasa i KPJ u borbi za socijalizam u Bosni i Hercegovini", održanog 6-7. XI 1969. godine u Sarajevu, Posebna izdanja ANUBiH, XIII, Odjeljenje društvenih nauka 3, Sarajevo 1970, 9-10, 237-238.
211. *Uvodno izlaganje na Svečanom skupu povodom predaje diplome počasnog člana Josipu Brozu Titu, 30. novembra 1969. godine*, Izbor Josipa Broza Tita za počasnog člana Akademije, ANUBiH, Sarajevo 1970, 17-22.
212. *Diskusija u redakciji Pregleda o temi "Aktuelnost Marksove misli", povodom ponovljenog izdanja P. Vranicki "Historija marksizma"*, Pregled LXII, br. 1, Sarajevo 1972, 58-61, 85-86.

213. *Pozdravna riječ i diskusija na naučnom skupu "1941. u istoriji naroda Bosne i Hercegovine"* kojeg je organizovao Institut za istoriju radničkog pokreta u Sarajevu, Svjetlost, Sarajevo 1973, 5-7, 642, 712-713.
214. *Diskusija na temu "Radnička klasa u samoupravnom socijalističkom društvu"*, Opredjeljenja II, 3-4, Sarajevo 1974, 141-145.
215. *Diskusija na temu "Akcionalo jedinstvo Mlade Bosne protiv austro-ugarske okupacije"*, okrugli sto u organizaciji Instituta za istoriju u Sarajevu i časopisa Pregled, Pregled LXIV, 7-8, Sarajevo 1974, 803-805.
216. *Diskusija na temu "Savremeni marksizam - geneza, struktura, problemi"*, na savjetovanju u organizaciji Marksističkog studijskog centra CK SKBiH, Sarajevo 1975, 279-281, 292-293.
217. *Uvodno izlaganje na savjetovanju istoričara na temu "Problemi etničkog razvitka Bosne i Hercegovine"*, održanog 1975.godine u Sarajevu pod nazivom "Neke opšte napomene o problemu etničkog razvitka u istoriji naroda Bosne i Hercegovine", Prilozi Instituta za istoriju u Sarajevu, god. XI-XII, br. 11-12, Sarajevo 1975-76, 261-266.
218. *Jezik i otadžbina u određivanju prirodno-etničkih oblika*, diskusija na savjetovanju na temu "Problemi etničkog razvitka u Bosni i Hercegovini", Prilozi Instituta za istoriju, god. XI-XII, br. 11-12, Sarajevo 1975-1976, 271.
219. *O nekim istorijsko-etničkim problemima u obradi turskog perioda*, diskusija na savjetovanju na temu "Problemi etničkog razvitka u Bosni Hercegovini", Prilozi Instituta za istoriju, god. XI-XII, br. 11-12, Sarajevo 1975-1976, 283-287.
220. *Vrhunska narodna kultura u XIX vijeku*, diskusija na savjetovanju na temu "Problemi etničkog razvitka u Bosni i Hercegovini", Prilozi Instituta za istoriju, god. XI-XII, br. 11-12, Sarajevo 1975-1976, 320.
221. *Diskusija na Svečanoj sjednici i naučnom skupu povodom 25. godišnjice osnivanja Naučnog društva i 10. godišnjice rada ANUBiH*, Posebna izdanja ANUBiH XXXIII, Sarajevo 1977, 132.
222. *Prilog diskusiji o osmanskom društvenom poretku*, Prilozi Instituta za istoriju u Sarajevu, god. XIII, br. 13, Sarajevo 1977, 63-72. Diskusija je vodena na savjetovanju saradnika na izradi Istorije naroda Bosne i Hercegovine.
223. *Dolazak Josipa Broza Tita na čelo Partije 1937. i Titovo NE 1948. godine*, Predavanje održano na svečanoj sjednici Filozofskog fakulteta u Sarajevu 23.maja 1977.godine, Prilozi Instituta za istoriju, god. XIII, br. 13, Sarajevo 1977, 11-16.
224. *Inteligencija i radnička klasa*, diskusija na referat A. Tanovića "Intelektualci i radnička klasa", Dijalog 5, Sarajevo 1978, 83-86.
225. *Položaj i uloga Akademije nauka i umjetnosti u našem socijalističkom samoupravnom društvu*, diskusija održana na Savjetovanju u ANUBiH, Posebna izdanja ANUBiH, knj. XLV, Sarajevo 1979, 69.

226. *Uloga akademije nauka i umetnosti, povodom osnivanja Vojvodanske akademije nauka i umetnosti*, Dnevnik 17. VI 1979, XXXVIII, br. 11718, Novi Sad 1979, 13.
227. *Diskusija na savjetovanju o istoriografiji Bosne i Hercegovine /1945-1982/*, Posebna izdanja ANUBiH knj. LXV, Odjeljenje društvenih nauka, knj. 12, Sarajevo 1983, 124-126.
228. *Ruvarac danas (Predavanje održano 21.decembra 1982.godine na skupu posvećenom sto i pedeset godina od rođenja Ilariona Ruvarca)*, Letopis Matice srpske god. 159, knj. 431, sv. 6, Novi Sad 1983, 980-991.
229. *Diskusija na Okruglom stolu održanom 17. i 18. decembra 1985.godine na temu "Metodologija savremene istorije"*, Posebna izdanja Instituta za savremenu istoriju, Beograd 1987, 133-134.
230. *Pas svakoji svoje breme nosi, proširen i redigovan tekst diskusije na naučnom skupu "Migracioni procesi i Bosna i Hercegovina od ranog srednjeg vijeka do najnovijih dana - njihov uticaj i posljedice na demografska kretanja i promjene u našoj zemlji"* održanog 26-27. oktobra 1990. u Sarajevu, Institut za istoriju, Sarajevo 1990, 621-631.

III. RAD NA PUBLIKOVANJU ISTORIJSKIH IZVORA

231. *Još nešto o Carigradskom arhivu*, Jugoslovenski istorijski časopis V, 1-2, Beograd 1939, 355-358.
232. *Požeška kanun - nama iz 1545.godine*, Glasnik Državnog muzeja u Sarajevu I, /1946/, 129-138
233. *Turski arhiv, Izvještaj o radu Zemaljskog muzeja*, Glasnik Zemaljskog muzeja, Nova serija II /1948/, 277-278.
234. *Kanun - nama Bosanskog sandžaka iz 1530*, Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu, Nova serija sv. III, Sarajevo 1948, 189-200.
235. *Sremska kanun - nama iz 1588/89.godine*, Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu, Nova serija sv. IV-V, Sarajevo 1950, 269-283 i 2 str:faksimila.
236. *Kanun - nama za Bosanski, Hercegovački i Zvornički sandžak iz 1539.god*, Istorijско- pravni zbornik II, sv. 3-4, Sarajevo 1950, 229-240.
237. *Primedbe uz moja izdanja turskih kanun - nema*, Prilozi za orijentalnu filologiju I /1950/, 151-156.
238. *Defteri za Crnogorski sandžak iz vremena Skender-bega Crnojevića*, Prilozi za orijentalnu filologiju I /1950/, 7-22; II /1951-1952/, 39-56; III-IV /1952-1953/, 349-401.
239. *Stanje arhiva u NR Bosni i Hercegovini*, Arhivist I, sv. 1, Beograd 1951, 42-43.

240. *Kako treba započeti rad u Carigradskom arhivu*, Arhivist II, sv. 1, Beograd 1952, 13-23.
241. *Kanuni i kanun - name za Bosanski, Hercegovački, Zvornički, Crnogorski i Skadarski sandžak*, Monumenta Turcica I /MTHSMI/, Zakonski spomenici 1, Sarajevo 1957, Predgovor, 5-6.
242. *Kanun - nama za Bosanski sandžak iz 1530. godine*, Monumenta Turcica I, Zakonski spomenici, sv. 1, Sarajevo, 34-47.
243. *Kanun - nama za Bosanski, Hercegovački i Zvornički sandžak iz 1539.godine*, Monumenta Turcica I, Zakonski spomenici 1, Sarajevo 1957, 48-58.
244. *Odredbe o nekim brdskim i malisorskim plemenima iz 1497.godine*, Monumenta Turcica I, Zakonski spomenici 1, Sarajevo 1957, 153-155.
245. *Crnogorska kanun - nama iz deftera iz 1523.godine*, Monumenta Turcica I, Zakonski spomenici 1, Sarajevo 1957, 156-168.
246. *Kanun - nama za Crnu Goru iz deftera od 1529-1536.godine*, Monumenta Turcica I, Zakonski spomenici 1, Sarajevo 1957, 169-172.
247. *Kanun - nama za Crnu Goru iz Dukadjinskog deftera iz 1570. godine*, Monumenta Turcica I, Zakonski spomenici 1, Sarajevo 1957, 173-177.
248. *O izdanju turskih izvora o Srpskoj revoluciji/Povodom kritike Vl. Stojančevića/*, Arhivist VII, sv. 3-4, Beograd 1957, 125-129; Arhivist VII, sv. 1-2, Beograd 1958, 93-98.
249. *Prace Instytutu Orientalistycznego w Sarajewie nad gromadzeniem opracowaniem i publikacją zródeł tureckich do dziejów narodów Jugosławii*, Przegląd Orientalistyczny, Warszawa, 3 (27), 1958, 255-264. Referat na Prvoj konferencji o izdavanju istočnih izvora za istoriju istočne Evrope održanoj 15-18. X 1957.godine u Varšavi.
250. *Jugoslovenske zemlje pod turskom vlašću /do kraja XVIII stoljeća/*, Izabrani izvori, zbirka "Na izvorima historije" 15, Školska knjiga, Zagreb 1962, 221. i 10. str. Priloga. (Zajedno sa M. Vasićem)
251. *Dva deftera iz vremena Skender-bega Crnojevića*, Prva sveska, Posebna izdanja ANUBiH knj. IX, sv. 1, Odjeljenje društvenih nauka knj. 2, sv. 1, Sarajevo 1968, 110, /knjiga/.
252. *Podaci o Drobnjacima u defteru za Hercegovački sandžak iz 1477.* Istorijski zapis, knj. XXIX, sv. 1-2, Titograd 1972, 149-159.
253. *Dva deftera Crne Gore iz vremena Skender-bega Crnojevića*, Druga sveska, Posebna izdanja ANUBiH, knj. IX, sv. 2, Odjeljenje društvenih nauka knj. 2, sv. 2, Sarajevo 1973, 198, /knjiga/.
254. *Opširni defter Segedinskog sandžaka*, Istorijski institut Beograd, Mešovita gradja, knj. XVII-XVIII, Beograd 1988, 7-57. i 22.str. faksimila (zajedno sa Olgom Zirojević).

IV. KRITIKE, PRIKAZI I OSVRTI

255. Vl. Gordlevski, *Gosudarstvo Seldžukidov Maloj Azii*, izdanje Akademije nauka SSSR, Moskva-Leningrad 1941, 80, 198; Istorijski časopis 1, sv. 1-2/1948, Beograd 1949, 277-279.
256. A. F. Miller, *Mustafa-paša Bajraktar*, izdanje Akademije nauka SSSR, Moskva - Leningrad 1947, 80, 507. i kritički prikaz V. Luckog, *Voprosy istorii* II, 1948, 146-152; Istorijski časopis 1, br. 1-2/1948, Sarajevo 1949, 279-287.
257. A. S. Tveritinova, *Vosstanie Kara Yazidži - Deli Hasana v Turcii*, izdanje Akademije nauka SSSR, Moskva - Leningrad 1946, 80, 86; Istorijski glasnik 2, Beograd 1949, 91-94.
258. *Uz prvi broj (povodom objavljivanja prvog broja POF-a)*, Prilozi za orijentalnu filologiju I, Sarajevo 1950, 5-6.
259. G. Elezović, *Selenikli Mustafa efendija i njegova istorija*, Glas SAN CXCIII, Odjeljenje društvenih nauka 96, Beograd 1949, 73-103; Prilozi za orijentalnu filologiju I, Sarajevo 1950, 180-182.
260. *Odgovor Gliši Elezoviću na kritiku izdanja Sremske kanun - name*, Istorijski glasnik 3-4, Beograd 1951, 131-135.
261. Gliša Elezović, *Iz carigradskih turskih arhiva, Mühimme defteri*, Zbornik za istočnjačku istorijsku i književnu gradu, knj. II, Istorijski institut SAN, Beograd 1951; Prilozi za orijentalnu filologiju II/1952, 321-326.
262. *Osvrt na anketu o problemima izučavanja istorije Bosne i Hercegovine*, Pregled br. 6, Sarajevo 1953, 467-468.
263. *Srpska akademija nauka i istoriografija*, Nova misao 1, sv. 10, 636-641; sv. 11, 797-802, sv. 12, 933-942, Beograd 1953.
264. *Odgovor Gliši Elezoviću*, Godišnjak Istoriskog društva BiH VI, Sarajevo 1954, 324-326.
265. *Povodom odgovora Olega Mandića*, Pregled god. VI, knj. 2, br. 11-12, Sarajevo 1954, 343 - 347.
266. Evlija Čelebija, *Putopis sv. 1*, Sarajevo 1954; Pregled god. VII, knj. 2, br. 7-8, Sarajevo 1955, 72-74.
267. Dva priloga istoriji Crne Gore (Neke kritičke primedbe povodom knjige Gl. Stanojevića "Crna Gora u doba vladike Danila"), Istorijski glasnik 3-4, Beograd 1956, 36-54.
268. *Sultanische Urkunden zur Geschichte der osmanischen Wirtschaft und Staatsverwaltung am Ausgang der Herrschaft Mehmeds II. des Eroberes*, 1 Teil: Das Qânün-name-i sultâni-ber müdscheb-i örf-i osmânî (Handschrift ancien fonds turc 39 der Bibliothèque Nationale zu Paris), engeleitet und her-

- ausgegeben von Franz Babinger, München 1956. (Südosteuropäische Arbeiten 49). Kânün-nâme-i sultânî ber müceb-i örf-i osmânî - II. Mehmed ve II. Bayazid devirlerine ait yasakname ve kanunnameler - Metnibir giriş ve 38. tip-kibasimla yayınlayan, Dr Robert Anhegger - Dr. Halil Inalick - Ankara 1956. (Türk Tarih Kurumu Yayınlarından XI.seri - no. 5), Prilozi za orijentalnu filologiju, VI-VII/1956, Sarajevo 1958, 318-320.
269. *O nekim problemima istorije Crne Gore u XVI i XVII veku (osvrt na kritiku mojih radova)*, Istorijski zapisi god. XII /XVI/, Titograd 1959, 193-218.
270. *Odgovor na "kritiku"*, Godišnjak Društva istoričara BiH XI/1960, Sarajevo 1961, 297-312. Odgovor Gl. Stanojeviću na prikaz druge knjige Istorije naroda Jugoslavije, objavljen u Istorijskom glasniku 1-2, (1960).
271. *Hazim Šabanović, Bosanski pašaluk - postanak i upravna podjela*, Naučno društvo NR BiH, Djela knj. 10, Sarajevo 1959, 271; Prilozi za orijentalnu filologiju X - XI/ 1960 - 1961, Sarajevo 1961, 303-306.
272. *Dr. Kosta Grubačić, Božidar Knežević - monografija o znamenitom srpskom filozofu istorije*, Veselin Masleša, Sarajevo 1962, 205; Jugoslovenski istorijski časopis I, 1 (1962), 83-86.
273. *Nagrada za životno djelo dr Viktora Novaka*, Jugoslovenski istorijski časopis III, 3/1964, 109-110.
274. *Dr Hazim Šabanović, Turski izvori za istoriju Beograda*, knj. I, sv. 1, Katastarski popis Beograda i okoline 1476-1566, izd. Istoriskog arhiva Beograda, Beograd 1964. (XII -662 + 8 tabli faksimila; Godišnjak Društva istoričara BiH XIV/1963, Sarajevo 1964, 275-288.
275. *Nekoliko riječi o činjenicama (Odgovor Gl. Stanojeviću)*, Godišnjak Društva istoričara BiH XIV/1963, Sarajevo 1964, 269-275.
276. *Kongres istoričara u Beču*, Pregled god. XVII (LV), knj. II, br. 10, Sarajevo 1965, 332-342. Osvrt na rad XII medunarodnog kongresa u Beču održanog od 29. VIII do 5. IX 1965.godine
277. *Nicoara Beldiceanu, Les Actes des premiers sultans conservés dans les manuscrits turcs de la Bibliothèque Nationale à Paris II*, Reglements miniers 1390-1512, Ecole pratique des Hautes Etudes VIe section, Documents et recherches sur l'économie des pays byzantins, islamiques et slaves et leurs relations commerciales au Moyen Ages, sous la direction de Paul Lemerle, VII, Paris-La Haye. 1964, 422; Jugoslovenski istorijski časopis IV, 3 (1965), 106 - 111.
278. *Neke tendencije u našoj istoriografiji*, Odjek XX, br. 4, Sarajevo 1967, 3, 4, 14. (Izvod iz govora održanog 15. decembra 1966.godine, na savjetovanju istoričara BiH).
279. *Autonomija univerziteta u samoupravljačkom društvu*, Pregled br. 9, Sarajevo 1969, 236 - 238.

280. *O dosadašnjem radu na izradi istorije naroda Bosne i Hercegovine*, Prosvjetni list (Sarajevo) XIX, br. 360 (15. VI 1970.), 3 (Skraćeno predavanje održano na skupštini Društva istoričara BiH u Trebinju 16. V 1970.g.)
281. *Doprinos Mihaila Dinića proučavanju istorije rudarstva u našoj zemlji*, Posebna izdanja SANU CDXLI, Beograd 1971, 15-20. (Spomenica posvećena akademiku Mihailu Diniću).
282. *Samoupravljanje u oblasti naučne djelatnosti*, Pregled 5, Sarajevo 1971, 517-520. (Govor održan na drugom kongresu samoupravljača).
283. *Oblast Brankovića - Opširni katastarski popis iz 1455.godine - priredili Hamid Hadžibegić, Adem Handžić i Ešref Kovačević*, Monumenta Turcica II, Defteri knj. 2, Sarajevo 1972, sv. 1 (XXIII, 378. i jedna karta), sv. 2. (XIV, 237. i jedna karta); Godišnjak Društva istoričara BiH XIX/1970-1971, Sarajevo 1973, 293-299.
284. *Dr Hazim Šabanović, Književnost Muslimana BiH na orijentalnim jezicima - Bibliografija, redigovao i za štampu priredio Ahmed Aličić*, Biblioteka Kulturno nasljede, Svjetlost, Sarajevo 1973, 716; Godišnjak Društva istoričara BiH XX/1972-1973, Sarajevo 1974, 231-236.
285. *Smail Balić, Kultura Bošnjaka*, Wien 1973, 247. i XIII tabli; Godišnjak Društva istoričara BiH XX/1972-1973, Sarajevo 1974, 236-241.
286. *Doba turske vlasti u "Istoriiji Beograda", Istorija Beograda*, Prva knjiga izd. Prosvete (urednik akademik Vasa Čubrilović), Beograd 1974; Godišnjak Društva istoričara BiH XXI - XVII, Sarajevo 1976, 293-298.
287. *Titula "piskopos" u popisu mitropolija i episkopija Pećke patrijaršije iz sredine XVII veka i pitanje postojanja samostalne srpske crkve pre 1557. godine*, Godišnjak Društva istoričara Vojvodine, Novi Sad 1982, 179-194. Kritički osvrt: Radmila Tričković, Srpska crkva sredinom XVII veka, GLAS SANU CCCXX, Odjeljenje istorijskih nauka knj. 2, Beograd 1980, 61-164.
288. *Nakon četvrt stoljeća (Kritički osvrt na Savjetovanje o istoriografiji Bosne i Hercegovine 1945-1982*, Opredjeljenja br. 2, god. XV, Sarajevo 1984, 5-20.
289. *Nekoliko ideja povodom jubileja, Jubilej Partizanske učiteljske škole u Miškovcima*, Pedagoška stvarnost br. 9, Novi Sad 1984, 707-712.
290. *Povodom izdanja deftera za Hercegovački sandžak iz 1477.godine* (Ahmed S. Aličić, Poimenični popis sandžaka Vilajeta Hercegovina, Orijentalni institut, Monumenta Turcica Historiam Slavorum Meridionalium Illustrantia, Tomus sextus, ser. II, Defteri knj. 3, Sarajevo 1985, str. I-X, I-XI, 658. plus 4 nepaginirane table), Godišnjak Društva istoričara BiH, god. XXXVIII, Sarajevo 1987, 113-127.
291. *Povodom izdanja Braničevskog deftera iz 1467/1468* (Momčilo Stojaković, Braničevski defter - poimenični popis pokrajine Braničevo iz 1467.godine - izd. Istoriski institut, Zbornik za istočnačku i književnu gradu knj. 3, Beograd 1987), Jugoslovenski istorijski časopis god. XXIII, 3-4, Beograd 1988, 183-195.

292. *O tobožnjoj "Arhiepiskopiji Ostro Brdo"* (Radmila Tričković, Srpska crkva sredinom XVII veka, Glas SANU CCCXX, Odjeljenje istorijskih nauka knj. 2, Beograd 1980, 61-164); Prilozi Instituta za istoriju god. XXIII, br. 24, Sarajevo 1988, 285-292.